

ΘΕΜΑ: Συνταγματικότητα διατάξεων του σχεδίου νόμου για τα δάση

1. Κατά το άρθρο 9 παρ. 1 του σχεδίου νόμου προβλέπεται ότι δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή αποψιλώθηκαν πριν από την ισχύ του Συντάγματος 1975 και κρίνεται, σύμφωνα με το άρθρο 38 ν. 998/79, ότι δεν μπορούν “ως εκ της αδυναμίας ανατροπής της δημιουργηθείσας κατάστασης” να κηρυχθούν αναδασωτέες, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου ως δημιουργηθείσες καταστάσεις που δεν μπορούν να ανατραπούν, επειδή προάγουν την εθνική οικονομία ή εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον, θεωρούνται: α) εκτάσεις που βρίσκονται σε παραγωγική, γεωργική ή δενδροκομική εκμετάλλευση, β) εκτάσεις που βρίσκονται σε χρήσεις που αναφέρονται σε λειτουργίες της κοινωνικοοικονομικής ζωής, όπως κοινωφελείς χρήσεις, κατοικίες, τουριστικές, βιομηχανικές, βιοτεχνικές εγκαταστάσεις κ.λπ., γ) εκτάσεις που περιλαμβάνουν εγκαταστάσεις οι οποίες εξυπηρετούν άμεσα ή έμμεσα την εθνική άμυνα της χώρας, δ) εκτάσεις που χρησιμοποιήθηκαν από το Δημόσιο ή τους Ο.Τ.Α. για την ανέγερση κτισμάτων ή την εκτέλεση δημόσιων, δημοτικών ή κοινοτικών έργων.

Όπως έχει γίνει όμως δεκτό στη νομολογία του ΣτΕ, η προστασία των δασών κατά την έννοια του άρθρου 117 παρ. 3 Συντ. θεσπίζεται χωρίς κανένα χρονικό όριο στο παρελθόν και δεν εμποδίζεται από την καταστροφή ή αποψίλωση του δάσους (ΣτΕ 7/93 κ.ά.). Στις περιπτώσεις αυτές η κήρυξη της αναδάσωσης είναι οπωσδήποτε υποχρεωτική (ΣτΕ 5351/95). Εξάλλου, η διάταξη του άρθρου 38 παρ. 1 ν. 998/79 αντίκειται προς το άρθρο 117 παρ. 3 Συντ. (ΣτΕ 7/93, 377/88, 3682/87 κ.ά.), κατά το μέρος που εξαιρεί από την υποχρέωση αναδάσωσης εκτάσεις που είχαν χρησιμοποιηθεί παράνομα πριν από την 11.6.1975 -ημέρα θέσης σε ισχύ του Συντάγματος - κατά τρόπο που να καθιστά αδύνατη την ανατροπή δημιουργημένης πραγματικής κατάστασης.

Επίσης στο άρθρο 24 παρ. 1 Συντ. προβλέπεται ότι απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημοσίων δασών και των δημοσίων δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την εθνική οικονομία ή αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη χρήση που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον. Από τη διατύπωση της διάταξης συνάγεται ότι τα ιδιωτικά δάση και οι ιδιωτικές δασικές εκτάσεις τελούν υπό αυστηρότερο καθεστώς

προστασίας, εφόσον δεν είναι δυνατή για οποιονδήποτε λόγο η μεταβολή του προορισμού τους.

Με τα δεδομένα αυτά, η διάταξη του άρθρου 9 του σχεδίου είναι αντισυνταγματική, διότι: α) διακρίνει τις δασικές εκτάσεις με χρονικό όριο την ισχύ του Συντ./1975, β) δεν διαφοροποιεί τα δημόσια από τα ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις, και γ) περιλαμβάνει στις δημιουργηθείσες καταστάσεις που δεν μπορούν να ανατραπούν, περιπτώσεις οι οποίες δεν είναι προφανές ότι προάγουν την εθνική οικονομία και εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον. Η εξεταζόμενη ρύθμιση θα μπορούσε να θεωρηθεί συνταγματική μόνον υπό την προϋπόθεση της μεταβολής ορισμένων βασικών σημείων της. Συγκεκριμένα, πρέπει να εξαιρεθούν ρητά τα ιδιωτικά δάση και οι ιδιωτικές δασικές εκτάσεις. Ακολούθως, πρέπει η τομή που επιχειρείται με κριτήριο την έναρξη ισχύος του Συντ./1975 να συνδυασθεί με την προαγωγή της εθνικής οικονομίας και του δημοσίου συμφέροντος μόνον δε ως προς τα δημόσια δάση και τις δημόσιες δασικές εκτάσεις. Τέλος, πρέπει να περιορισθούν δραστικά οι περιπτώσεις α-δ της παρ. 2 του άρθρου 2, με την διατήρηση μόνον της α' και εν μέρει της γ' και δ'.

2. Κατά το άρθρο 15 παρ. 4 του σχεδίου δημόσιες δασικές εκτάσεις, που παραχωρήθηκαν προσωρινά πριν από το ν. 998/79 με σκοπό την ανέγερση κατοικίας χωρίς να πραγματοποιηθεί ο σκοπός της παραχώρησης, παραχωρούνται κατά κυριότητα στον αρχικό παραχωρησιούχο ή στους διαδόχους του με πράξη του οικείου οργάνου, εφόσον βεβαιωθεί ότι στερούνται κατοικίας. Οι εκτάσεις αυτές με τα παραχωρούμενα οικόπεδα, θεωρούνται ως εντός οικισμού και οικοδομούνται με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, τα δε οικόπεδα χαρακτηρίζονται ως άρτια.

Όπως προκύπτει από το κείμενο των παρατηρήσεων που συνοδεύει το νομοσχέδιο, η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στην επίλυση εκκρεμότητας που αφορά την παραχώρηση εκτάσεων, πριν από τη θέσπιση του ν. 998/79, σε γεωργούς, προκειμένου να κτίσουν κατοικίες, χωρίς ο σκοπός αυτός να έχει επιτευχθεί έως σήμερα. Επιβάλλεται να σημειωθεί ότι με την εν λόγω διάταξη παραχωρούνται εκτάσεις χωρίς την προϋπόθεση πραγματοποίησης του σκοπού. Ο όρος αυτός θα έπρεπε όμως να προβλεφθεί ρητά, διότι η παραχώρηση δημόσιων δασικών εκτάσεων τελεί υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της

εκπλήρωσης του σκοπού της. Διαφορετική εκδοχή θα ήταν ασυμβίβαστη προς το άρθρο 24 παρ. 1 Συντ.

Εξάλλου, η αυτοδίκαιη ένταξη στο σχέδιο πόλεως των εκτάσεων αυτών δεν λαμβάνει υπόψη τον γενικότερο πολεοδομικό σχεδιασμό της περιοχής, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αντιφατικά αποτελέσματα. Εκτός αυτού, η ενλόγω ρύθμιση αντίκειται στο άρθρο 24 παρ. 2 Συντ. που ορίζει ότι η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στην ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του κράτους.

3. Στο άρθρο 17 παρ. 8 του σχεδίου προβλέπεται ότι οριστικά συμβόλαια αγοράς ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων από οικοδομικούς συνεταιρισμούς που συνετάγησαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος θεωρούνται ισχυρά. Αν η αγορά έγινε εντός της ως άνω προθεσμίας με συμβολαιογραφικά προσύμφωνα, επιτρέπεται η σύνταξη οριστικών συμβολαίων. Στο αμέσως προηγούμενο εδάφιο προβλέπεται ως απαραίτητη προϋπόθεση για κτήση γης από οικοδομικό συνεταιρισμό η βεβαίωση της δασικής αρχής για τον χαρακτήρα της έκτασης. Θα έπρεπε ενδεχομένως να περιληφθεί και πρόβλεψη σύμφωνα με την οποία πέραν αυτής της βεβαίωσης εξακολουθούν, ενόψει της διάταξης του άρθρου 24 παρ. 2 Συντ., να ισχύουν και οι βεβαιώσεις της πολεοδομικής νομοθεσίας (βλ. άρθρο 17 π.δ. 93/87).

Αθήνα, 5 Μαρτίου 1997

Dis.Δ12/ΠΙ/dasi.doc/5.3.97/p.1-3/rp,nr